
Z prac Prezydium NRA

Palestra 22/9(249), 92-96

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sędzia francuski nie wyda swego wyroku zaraz po zakończeniu wystąpienia adwokata. Nie będzie się spieszył z rozważeniem argumentów przedstawionych mu ze zbytnią elokwencją przez jedną i drugą stronę.

(DAVID)

Doświadczenie wielu wieków pozwoliło poznać, że na podstawie opinii wymienianych między sędziami daje się utworzyć lepszy sąd niż na podstawie opinii dawanych sekretnie.

(BODIN)

Równa się to następującemu rozumowaniu: winien jesteś popełnienia jednego przestępstwa, wobec czego jest możliwe, że popełniłeś i sto innych.

(BECCARIA)

Spółeczność rządna nie może się tworzyć inaczej jak tylko między ludźmi znającymi swoje prawa.

(KOŁŁATAJ)

Prawo naturalne jest do tego stopnia niezmiennie, że sam Bóg nie może go zmienić.

(GROTIUS)

Zakładajcie zawsze, że człowiek chce w ogóle tego co słuszne; w szczególności nigdy na to nie liczcie.

(SCHILLER)

Wybrał R. Łyczyszek

NACZELNA RADA ADWOKACKA

Z PRAC PREZYDIUM NRA

ANALIZA SPRAWOZDAWCZYCH ZGROMADZEŃ DELEGATÓW W 1978 R.

Na posiedzeniu w dniu 15 czerwca br. Prezydium NRA rozpatrzyło i zatwierdziło opracowaną przez sekretarza NRA adw. Edmunda Mazura analizę przebiegu odbytych w 1978 r. zgromadzeń delegatów w izbach adwokackich. Poniżej podaje się omówienie wspomnianego sprawozdania analitycznego.

I. Strona organizacyjna kampanii zgromadzeń delegatów

1. Tegoroczna kampania sprawozdawcza w izbach adwokackich przebiegała pod hasłem dalszej realizacji programu kadencyjnego adwokatury. Prezydium NRA podjęło w dniu 12 stycznia 1978 r. uchwałę koordynacyjną, ustalając terminy kampanii sprawozdawczej między 1.II. a 15.V.1978 r. Pierwsze zebranie delegatów odbyło się 1 kwietnia br. w Lublinie, a ostatnie — 14 maja w Kielcach. Wybory delegatów w zespołach adwokackich oraz adwokatów nie wykonujących zawodu i radców prawnych przebiegały bez zakłóceń. Większość rad adwokackich dokonała oceny wyboru delegatów, co należy uznać za pożądaną prawidłowość.

2. Ogółem wybrano 1597 delegatów, czyli o 393 delegatów mniej niż w roku 1977. Jest to związane ze zmianą regulaminu wyboru delegatów adwokatów nie wykonujących zawodu. Uzależnienie liczby wybieranych delegatów od obecności na zebraniu obniżyło z jednej strony liczbę wybranych delegatów, a z drugiej — podniosło frekwencję na zgromadzeniach sprawozdawczych. Zmiana ta spotkała się z aprobatą olbrzymiej większości delegatów. Jedynie w Izbach gdańskiej i łódzkiej podniesiono, że zmiana ta nie była potrzebna, a zabierający głos (2 delegaci) postulowali powrót do dawnych przepisów.

Na wybranych 1597 delegatów obecnych było 1312, czyli 91,6%. Nastąpiło więc podniesienie wskaźnika frekwencji w porównaniu z rokiem 1975 (90%) oraz w porównaniu z rokiem 1977 (84,1%). Mimo to aż w 17 izbach frekwencja kształtowała się poniżej przeciętnej. Rady Adwokackie w Częstochowie (76,4%), Gdańsku (76%), Łodzi (81%), Opolu (82%), Poznaniu (82,3%), Krakowie (82,4%), Płocku (82,5%), Toruniu (82,6%) i Kielcach (82,9%), w których frekwencja była najniższa, powinny się zająć tym zagadnieniem i ustalić, co było przyczyną nieobecności wielu delegatów. Najlepiej przedstawia się frekwencja delegatów w Izbach: zielonogórskiej (97,2%), warszawskiej (95,7%), wrocławskiej (95,1%), radomskiej (94,4%) i białostockiej (92,5%). Protokoły z posiedzenia zgromadzeń delegatów nadsyłało na ogół w terminie, ale do dnia 10.VI.br. nie było jeszcze protokołów z Izb: poznańskiej i olsztyńskiej, w związku z czym niniejsza analiza nie obejmuje dyskusji i uchwał zgromadzeń delegatów w obu tych izbach.

W zgromadzeniach brali udział przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości (z reguły byli to prezesi miejscowych sądów wojewódzkich), Prezydium NRA oraz przedstawiciele miejscowych władz i urzędów. Należy podkreślić szczególnie żywe zainteresowanie zebraniem ze strony miejscowych instancji politycznych, które były reprezentowane prawie na każdym zgromadzeniu delegatów. Przebieg zgromadzeń delegatów był poważny i spokojny. Jedynie na zgromadzeniu w Izbach łódzkiej i gdańskiej zanotowano 3 wystąpienia o charakterze demagogicznym, ale były to wyjątki.

W kilku izbach ustalono naczelny temat, wokół którego koncentrowała się dyskusja. Na podkreślenie zasługuje tu sprawozdanie delegatów Izby koszalińskiej, w której zarówno sprawozdanie jak i dyskusja omawiały kompleksowo kwestie szkolenia aplikantów adwokackich. Należy podnieść, że ustalenie tematu naczelnego zdało egzamin i ten model obrad należy w dalszym ciągu wdrażać i popularyzować.

Sprawozdania rad adwokackich na zgromadzeniach delegatów były poprawne; coraz rzadziej spotyka się typ sprawozdania „fotograficznego” zamiast analitycznego. Szczególnie dobrym opracowaniem sprawozdania analitycznego mogą się pochwalić Rady: warszawska, łódzka, zielonogórska, rzeszowska, bielska, wałbrzyska, poznańska, częstochowska i katowicka. Prawie wszystkie rady adwokackie zamieściły relację z wykonania uchwał poprzedniego zgromadzenia delegatów oraz planu kadencyjnego, co jest znaczącym osiągnięciem w porównaniu z latami ubiegłymi. Nadal jednak należy postulować, żeby relacje z wykonania uchwał oraz planu kadencyjnego były obowiązkowo zamieszczane w pisemnych sprawozdaniach rad adwokackich.

Po odbyciu zgromadzeń delegatów część rad adwokackich dokonała ich oceny oraz ustaliła tryb wykonania podjętych uchwał. Na podkreślenie zasługuje tu Rada Warszawska, która szczegółowo omówiła przebieg zgromadzenia delegatów, oceniła plusy i minusy całej akcji sprawozdawczej, wprowadziła do swego planu pracy uchwały zgromadzenia delegatów i ustaliła osoby odpowiedzialne za ich wykonanie. Ten styl pracy nie jest jeszcze powszechny, a właśnie taki powinien być.

II. Analiza merytoryczna zgromadzeń delegatów

Według podziału tematycznego — uwzględniając przy tym sprawozdania pisemne rad adwokackich, dyskusję i uchwały — uzyskuje się, po dokonaniu analizy merytorycznej zgromadzeń, następujący obraz:

1. Sprawy legislacji

Od wielu lat stałymi tematami w tym przedmiocie są postulaty zmierzające do zmiany ustawy o ustroju adwokatury, wprowadzenia sądowej kontroli decyzji i aktów administracyjnych. Nadal krytykowano zbyt wysokie opłaty sądowe w sprawach karnych rewizyjnych, upatrując w nich hamowanie prawa do obrony. Bardzo mocno podkreślano, że adwokatura powinna mieć wpływ na tworzenie prawa i na jego stosowanie w formie wykładni. Kilka głosów krytycznych dotyczyło stosowania przepisów prawa pracy, a w szczególności regulację trybu odwoławczego.

Podobnie jak w latach ubiegłych domagano się uregulowania odpłatności „urzędówek” oraz wprowadzenia ferii sądowych. Po raz pierwszy od wielu lat nie podnoszono kwestii płac aplikantów adwokackich. Ten problem, uregulowany przez NRA, przestał być „żelaznym” tematem. W dyskusji dał się zauważyć akcent zniecierpliwienia i pesymizmu, gdyż wiele z omawianych wyżej tematów porusza się od lat, przy każdej okazji, ale nadal pozostają one nie załatwione mimo gotowych projektów i wielokrotnych obietnic. Daje się zauważyć, że środowisko jest zniechęcone tego rodzaju stagnacją i zaczyna ironizować na te tematy.

2. Wykonywanie zawodu

W tej grupie tematycznej po raz pierwszy od wielu lat nie mówiono nic na temat rozmieszczenia adwokatów. Okazało się, że plan rozmieszczenia adwokatów w kraju uchwalony przez NRA spowodował uspokojenie emocji. Podkreślono, iż forma pracy zespołowej zdała egzamin i poziom pracy zespołów jest dobry (Lublin, Warszawa). Odnotowano znaczny spadek spraw (Opole, Kraków) i zbyt wielką ilość „urzędówek” (Koszalin, Siedlce). Podkreślano znaczną poprawę stylu pracy kierowników zespołów. W Szczecinie zwrócono uwagę na wadliwe usytuowanie sądu rodzinnego. Prawie na każdym zgromadzeniu podkreślano podniesienie się poziomu pracy zawodowej adwokatury, upatrując w tym osiągnięcia w dziedzinie doskonalenia zawodowego i wyniki wizytacji.

W tej grupie tematycznej zgłoszono 33 postulaty i uwagi dotyczące usterek i braków praktyki.

3. Zespoły adwokackie

W 19 wystąpieniach omawiano sytuację lokalową zespołów (Warszawa, Lublin, Rzeszów), nadal uskarżając się na ciasnotę lokali i ich niedostosowanie do pracy zawodowej mimo nieznacznej tylko poprawy. W Łodzi postulowano, aby kierownik zespołu bardziej prawidłowo rozdzielał sprawy, a w Siedlcach postulowano większy nadzór rady adwokackiej w tym względzie. Reszta wypowiedzi dotyczyła spraw jednostkowych i brak było konstruktywnych wniosków.

4. Szkolenie i doskonalenie zawodowe

W tej grupie tematycznej było 40 wypowiedzi, których większość związana jest z nowym regulaminem aplikacji adwokackiej oraz realizacją programu kadencyjnego w zakresie doskonalenia zawodowego. Na każdym zgromadzeniu temat ten był poruszany w sposób konstruktywny. Podkreślano osiągnięcia i wskazywano braki, proponując jednocześnie sposoby ich usunięcia. Wypowiedzi pozytywne na ten temat zanotowano w Lublinie, Wrocławiu, Warszawie, Łodzi, Zielonej Górze, Rzeszowie, Opolu, Białymstoku, Radomiu, Gdańsku, Katowicach. Na pewne braki w szkoleniu ogólnozbożowym wskazano w Płocku, a w szkoleniu zespołowym — w Wałbrzychu. Panuje powszechny pogląd o konieczności i potrzebie doskonalenia zawodowego. Prowadzona od kilku lat praca szkoleniowa zaczyna krzepnąć i jest zauważalna w pracy adwokata w sądzie. Dobry poziom zawodowy adwokatury podkreślali też prezesi sądów i szefowie prokuratur.

5. Etyka i godność zawodu

W tej grupie tematycznej dało się zaobserwować pewne ożywienie wystąpień (19 wypowiedzi). Notuje się dalsze obniżenie skarg i wniosków oraz spraw dyscyplinarnych. Zaniepokojenie budzi jednak fakt, że około 80% skarg i wniosków pochodzi od przeciwników procesowych (Warszawa), natomiast w izbach: bielskiej, lubelskiej i radomskiej zaobserwowano nieznaczny wzrost skarg i wniosków. We Wrocławiu odnotowano spadek koleżeńskiej życzliwości. Pewne zaniepokojenie środowiska budzi nieznaczny wzrost postępowań karnych przeciwko adwokatom oraz wzmożenie ingerencji Ministra Sprawiedliwości w postępowanie dyscyplinarne. W Szczecinie postulowano, aby raz w roku organizować specjalne zebrania środowiskowe poświęcone etyce. Dało się zaobserwować pozytywne zjawisko, że coraz więcej skarg jest załatwianych bezpośrednio przez zespoły adwokackie.

6. Sprawy socjalno-bytowe

W tej grupie tematycznej można odnotować ożywienie zainteresowań (32 wypowiedzi). Powszechnie aprobuje się wysiłek organów samorządu zmierzający do poprawy sytuacji materialnej aplikantów adwokackich, emerytów i rencistów (20 wypowiedzi). Docenia się powszechnie i pozytywnie kwituje dorobek samorządu w zakresie usług socjalnych (Warszawa, Lublin, Rzeszów, Łódź, Kraków), ale np. w Lublinie uważa się, że emerytów i rencistów należy bardziej związać ze środowiskiem i powierzać im pewne odcinki pracy. Powszechnie też uważa się, że ZUS powinien przejąć wypłaty zasiłków chorobowych po miesiącu choroby. Reszta wypowiedzi dotyczyła spraw lokalnych. Tę grupę wypowiedzi charakteryzuje postulatowość bez wskazania źródła pokrycia.

7. Samorząd i sprawy organizacyjne

Większa operatywność i aktywność samorządu adwokackiego powoduje ożywienie wypowiedzi (54). W większości z nich ocenia się dorobek samorządu pozytywnie. Jedynie w Izbie łódzkiej i gdańskiej były 4 wypowiedzi krytyczne na temat regulaminu wykonywania zawodu adwokackiego przez emerytów i rencistów oraz na temat zmiany ordynacji wyborczej adwokatów nie wykonujących zawodu.

Wypowiedzi, ogólnie biorąc, cechowała rzeczowość, konkretność, duma z posiadanego samorządu oraz troska o prestiż zawodu. Wszyscy podkreślali dużą pracę społeczną adwokatury i doskonałą współpracę z instancjami politycznymi. We Wrocławiu postulowano podjęcie działań zmierzających do zwiększenia aktywności młodych adwokatów. W kilku izbach postulowano uroczyste obchody 60-lecia niepodległości oraz protestowano przeciwko bombie neutronowej. Pozostałe zagadnienia miały charakter porządkowy (budżet, plan itp.) lub miejscowy.

8. Sprawy różne

W tej grupie tematycznej zajmowano się przede wszystkim pracą polityczną i społeczną adwokatury, integracją prawa i prawników oraz sprawami o zasięgu regionalnym. Okazuje się nie po raz pierwszy, że członkowie adwokatury pracują bardzo dużo społecznie i mają nadal w tej dziedzinie wielkie jeszcze możliwości.

9. Podsumowanie

Z powyższej analizy można wyprowadzić następujące wnioski:

- 1) tegoroczna kampania zgromadzeń delegatów przebiegała sprawnie i organizacyjnie bez zarzutu;
- 2) podniósł się poziom sprawozdań rad adwokackich oraz frekwencja;
- 3) zmiana ordynacji wyborczej dotycząca adwokatów nie wykonujących zawodu została zaakceptowana przez środowisko zawodowe;
- 4) nadal należy postulować, aby pisemne sprawozdania rad adwokackich zawierały omówienie wykonania uchwał poprzedniego zgromadzenia delegatów oraz aby przebieg wyboru delegatów i zgromadzeń delegatów stanowił przedmiot analizy rady adwokackiej;
- 5) na czoło zagadnień tegorocznej kampanii wysunęły się sprawy legislacyjne w zakresie tworzenia i stosowania prawa, zmniejszenia obciążeń publicznoprawnych, nowelizacji przepisów o opłatach karno-rewizyjnych, wprowadzenia sądowej kontroli aktów administracyjnych;
- 6) dyskusję na zgromadzeniach cechowała troska o autorytet i prestiż wymiaru sprawiedliwości, a w tym i adwokatury. Znaczny nacisk kładziono na doskonalenie zawodowe oraz na zagadnienie etyki i godności zawodu.